

چکیده

محیط‌های طبیعی بکر یا حوزه‌های حفاظت شده محلی مناسب برای گذران اوقات فراغت به شمار می‌روند و توسعه توریسم در این محل‌ها همچون تیغ دولبه است. چرا که از یک سو، توسعه ممکن است منجر به از بین رفتن حوزه‌های حفاظت شده شود و از سوی دیگر داشتن شناخت کلی درباره قابلیت‌های منطقه برای کنار آمدن با جذب توریسم از دیدگاه محیطی، اجتماعی، اقتصادی و آگاهی درباره انتظارات مردم بومی و انتظارات توریست‌ها از الزامات برنامه‌ریزی برای داشتن اینچنین مجموعه‌های همساز با طبیعت است و با توجه به ارتباط عمیق معماری به عنوان عنصری واسطه با فرهنگ، هنر، محیط طبیعی، همچنین اهمیت وجود مجموعه‌های اقامتی - تفریحی در میزان جذب توریست و در سطوح مختلف منطقه، شهر، کشور و ... ضرورت توجه به معماری و طراحی چنین مجموعه‌هایی در راستای توسعه اکوتوریسم منطقه احساس می‌شود. هدف اصلی این پژوهش، یافتن راهکارهایی مناسب جهت پیوند میان انسان، طبیعت و معماری است. راهکارهایی که بتواند در کاهش تعرضات در محیط‌های طبیعی و اثرات زیست محیطی موثر واقع شود. نتایج حاصله نشان می‌دهد، به کارگیری شیوه‌های مختلف معماری، خصوصاً بهره‌گیری از اصول معماری بومی به طور مستقیم در کاهش تعرضات در محیط‌های طبیعی بکر و مناطق توریستی موثر است و ارائه‌ی طرح‌های سازگار با طبیعت می‌تواند به طور عملکردی باعث ترغیب الگوهای صحیح رفتاری در برخورد با طبیعت و منابع طبیعی محدود موردنیاز نسل‌های آینده شود. لذا، پژوهش حاضر، به دنبال دستیابی به الگوهایی برای طراحی است که با استفاده از آن، مجموعه‌ای طراحی شود که، در عین احترام و سازگاری با طبیعت، باعث ایجاد آسایش کاربران و جذب توریست شود.

در این راستا، مطالعه‌ی حاضر، به ۵ فصل تقسیم شده است. در فصل اول به بیان کلیات پژوهش، اهداف و فرضیات پرداخته شده است. فصل دوم پژوهش به دو بخش تقسیم شده، در بخش نخست، به منظور شناخت مفاهیم اولیه و نظریه‌های مرتبط، مطالعه‌ی پژوهش‌های مشابه و تدوین مبانی نظری تحقیق، از روش مطالعات اسنادی کتابخانه‌ای استفاده شده است. در بخش دوم نیز به منظور شناسایی ویژگی‌های کالبدی موثر در مجموعه اقامتی - تفریحی، که باعث ایجاد حس تعلق در کاربران مجموعه در راستای ارتقای اکوتوریسم منطقه می‌باشد، پرسشنامه‌ای طراحی و بعد از جمع‌آوری داده‌ها، یافته‌های تحقیق با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شده است. در فصل سوم به بررسی نمونه‌های موردی داخلی و خارجی مشابه و همچنین استانداردها و ضوابط مربوط به طراحی این مجموعه، به منظور استخراج راهکارهایی جهت طراحی بهتر مجموعه پرداخته شده است. در فصل چهارم پژوهش به بررسی و جمع‌آوری اطلاعاتی در رابطه با زمینه بستر طراحی، ویژگی‌های اقلیمی و محیطی سایت مورد نظر مجموعه پرداخته شده است. در نهایت در فصل پنجم مجموعه‌ی این مطالعات، پس از ارزیابی

و تحلیل به منظور ارائه‌ی رهنمودهایی برای طراحی مجموعه اقامتی - توریستی با رویکرد احترام به طبیعت در راستای ارتقای اکوتوریسم منطقه مورد استفاده قرار گرفته است و سپس، بر اساس این رهنمودها، راهبردهایی برای طراحی این مجموعه ارائه شده و یک نمونه‌ی موردی، با استفاده از راهکارهای توصیه شده، طراحی شده است.

کلمات کلیدی: طبیعت، معماری، توریسم، مجموعه اقامتی - تفریحی